OBJECT STORYTELLING

Storytelling definieert zich als de kunst van het vertellen van verhalen, het stimuleert de emotionele verbinding, fantasie en creativiteit. Object storytelling is, bij uitbreiding, een krachtige en creatieve manier van verhalen vertellen waarbij een fysiek voorwerp centraal staat. In plaats van alleen woorden te gebruiken, wordt een object ingezet als drager van betekenis, herinnering of emotie. Het object fungeert als een soort brug tussen het verhaal en het publiek, waardoor het verhaal tastbaarder en vaak ook persoonlijker wordt.

Denk bijvoorbeeld aan een oude sleutel. Op het eerste gezicht lijkt het een gewoon gebruiksvoorwerp. Maar stel je voor dat iemand vertelt dat deze sleutel ooit hoorde bij het huis van hun grootouders, waar ze elke zomer logeerden. Plotseling krijgt die sleutel een emotionele lading: hij opent niet alleen een deur, maar ook een wereld van herinneringen, geuren, geluiden en gevoelens.

Object storytelling wordt veel gebruikt in musea, waar voorwerpen uit het verleden verhalen vertellen over mensen, culturen en gebeurtenissen. Ook in het onderwijs helpt het om abstracte begrippen concreet te maken. In marketing en branding wordt het ingezet om een merkverhaal geloofwaardiger en menselijker te maken. Zelfs in persoonlijke contexten, zoals familiegeschiedenissen of rouwverwerking, kan een object helpen om gevoelens te verwoorden die moeilijk onder woorden te brengen zijn.

Wat object storytelling zo bijzonder maakt, is dat het uitnodigt tot verbeelding en empathie. Het object wordt een symbool, een ankerpunt in een groter verhaal. En omdat iedereen zijn eigen associaties heeft bij voorwerpen, ontstaat er ruimte voor dialoog en verbinding.

Object storytelling is meer dan een verteltechniek — het is een manier om betekenis te geven aan de dingen om ons heen, en om verhalen op een diepere, menselijkere manier te delen.

Verhalen en personages

Om een verhaal te bouwen zijn er verschillende zaken die ervoor zorgen dat het een boeiend verhaal kan zijn. De structuur bijvoorbeeld, het zorgt ervoor dat je de aandacht houd. Het is een kapstok waardoor je, als maker, duidelijk kan bepalen waarmee je aan de slag gaat, wat je wanneer gaat vertellen, je kan oriënteren, structureren.

Structuur van een verhaal:

1. Inleiding: Wie? situatieschets adv de personages/ situatie (persoonlijkheid toekennen, dierlijke archetypen theorie) Protagonist/ antagonist
2. Conflict: Wat? Waarin verschillen de personages van elkaar, welke situatie zorgt ervoor dat dit een conflict/ spanning veroorzaakt? Vanuit een lijst met tegenstellingen werken.
3. Ontwikkeling: Hoe? dialogen die vanuit de eigenschappen van de personages plaats vinden. Twee tegenstellingen concretiseren en de gevolgen verbeelden.

4. Climax: Waarom? het conflict bereikt z’n hoogtepunt waardoor er een belangrijke beslissing moet genomen worden.
5. Oplossing: Waartoe? het conflict wordt opgelost, er wordt een contentieus bereikt die invloed heeft op de situatie van de personages.
6. Afsluiting: Waarheen? een finale bemerking/ ervaring van de nieuwe situatie.

Voorbeeld:

Antieke Rolstoel (Erfgoed van de Zorginstelling): "Ah, ik herinner me de dagen toen ik door de gangen van deze instelling rolde, steun biedend aan degenen die het nodig hadden. Mijn wielen hebben vele verhalen gehoord en gezien. Wat brengt jou hier?"

Fotoalbum (Persoonlijk Object van een Cliënt): "Ik ben hier om herinneringen vast te houden en te delen. Elke foto in mij vertelt een verhaal van vreugde, verdriet, en alles daartussenin. Ik help mijn eigenaar om de mooie momenten te herbeleven en de moeilijke tijden te verwerken."

Antieke Rolstoel: "Dat klinkt prachtig. Ik heb ook veel levens aangeraakt, maar op een andere manier. Ik gaf mensen de vrijheid om te bewegen en een gevoel van onafhankelijkheid. Wat is jouw meest gekoesterde herinnering?"

Fotoalbum: "Er zijn zoveel dierbare momenten, maar een van de mooiste is de dag dat mijn eigenaar voor het eerst zijn kleinkind ontmoette. De glimlach op hun gezichten is onvergetelijk. En jij? Wat is jouw meest memorabele ervaring?"

Antieke Rolstoel: "Ik herinner me een jonge vrouw die na een ernstig ongeluk weer leerde lopen. Ze gebruikte mij in het begin, maar uiteindelijk stond ze op eigen benen. Haar vastberadenheid en kracht waren inspirerend."

Fotoalbum: "Het is bijzonder hoe we, op onze eigen manier, steun en troost bieden. Hoewel we objecten zijn, dragen we de essentie van menselijke ervaringen en emoties met ons mee."

Antieke Rolstoel: "Inderdaad. We zijn getuigen van het leven, elk met onze eigen unieke rol. Laten we blijven koesteren wat we hebben gezien en meegemaakt."

Toelichting bij het voorbeeld

Het conflict in dit verhaal draait om de verschillende manieren waarop de antieke rolstoel en het fotoalbum steun en troost bieden aan mensen. Terwijl de rolstoel fysieke ondersteuning en mobiliteit biedt, helpt het fotoalbum bij het bewaren en herbeleven van emotionele herinneringen.

Dit conflict kan verder worden verdiept door de volgende elementen:

1. Verschillende perspectieven: De rolstoel ziet zichzelf als essentieel voor fysieke onafhankelijkheid, terwijl het fotoalbum de emotionele en mentale steun benadrukt. Dit verschil in perspectief kan leiden tot een discussie over wat belangrijker is voor welzijn - fysieke mobiliteit of emotionele herinneringen.

2. Verandering en aanpassing: De rolstoel heeft te maken met de veranderende behoeften van cliënten, zoals de jonge vrouw die uiteindelijk zonder rolstoel kon lopen. Het fotoalbum blijft echter een constante bron van troost, ongeacht de fysieke toestand van de eigenaar. Dit kan een conflict creëren over de rol van objecten in het leven van mensen en hoe ze zich aanpassen aan veranderende omstandigheden.
3. Identiteit en waarde: Beide objecten hebben hun eigen identiteit en waarde in het leven van de cliënten. De rolstoel kan zich ondergewaardeerd voelen omdat het een functioneel object is, terwijl het fotoalbum een meer emotionele waarde heeft. Dit kan leiden tot een discussie over wat echt waardevol is in het leven van mensen.

De belangrijkste beslissing in dit verhaal is de erkenning en waardering van de verschillende vormen van steun die de antieke rolstoel en het fotoalbum bieden. Beide objecten besluiten dat hun unieke bijdragen aan het welzijn van mensen waardevol zijn, ondanks hun verschillende functies.

Antieke Rolstoel: Besluit dat fysieke mobiliteit en onafhankelijkheid cruciaal zijn voor het welzijn van cliënten, en dat zijn rol als hulpmiddel niet minder belangrijk is dan emotionele steun.

Fotoalbum: Besluit dat het bewaren van herinneringen en het bieden van emotionele troost essentieel zijn voor het mentale welzijn van mensen, en dat deze rol even belangrijk is als fysieke ondersteuning.

Deze beslissing leidt tot een wederzijds begrip en respect tussen de twee objecten, waarbij ze erkennen dat zowel fysieke als emotionele steun nodig zijn voor een holistisch welzijn.

Turning Point: Tijdens hun dialoog realiseren beide objecten zich dat ze, ondanks hun verschillende functies, beide essentieel zijn voor het holistische welzijn van cliënten. De rolstoel erkent de waarde van emotionele steun die het fotoalbum biedt, terwijl het fotoalbum de cruciale rol van fysieke mobiliteit en onafhankelijkheid erkent die de rolstoel biedt.

Deze wederzijdse erkenning en waardering markeren een belangrijke verandering in hun perspectief en leiden tot een nieuw begrip van hun gezamenlijke waarde. Dit keerpunt zorgt voor een harmonieuze samenwerking en respect tussen de twee objecten, waarbij ze inzien dat zowel fysieke als emotionele steun nodig zijn voor een volledig welzijn.

Karakters

Om deze structuur in te vullen zijn er eigenschappen nodig die met elkaar in dialoog kunnen gaan. Kortom, het kan helpen als de personages boeiende tegenstellingen bezitten waardoor hun ontmoeting bepalend is voor hun visie en hun levensweg kan verrijken of veranderen. Enerzijds vertel je het verhaal vanuit je hoofpersonage (protagonist) en stelt daar een tegengestelde tegenover (antagonist) die jouw personage en de situatie duidelijker maken.

Uit het voorbeeld blijkt dat de eigenschappen van de objecten aanleiding zijn tot hun dialoog. Als je het verhaal leest, word je meegenomen in het narratief, als je de uitleg leest ontdek je wat ervoor zorgt dat ze tot een dialoog kunnen komen en hoe hun eigenschappen daar een rol in spelen. We nemen nu deze stap terug en bekijken hoe je karaktereigenschappen aan een object kan geven.?

Lijst met associaties maken:

Bv Rolstoel: log, onhandig, ondersteunend, rollen, verouderd, noodzaak, hulp, grijs, mobiliteit, ziekte, ongeval, drama,…

De vrije associatie geeft de eerste indruk weer. Door middel van vrije associatie kan je een lijst opstellen van wat een object uitstraalt, hoe het overkomt en wat het met de toeschouwer doet. Daarmee is de eerste interpretatie al vastgelegd. Daarna kan je ze indelen in de verschillende eigenschappen. Je kan het object ook onmiddellijk ondervragen aan verschillende eigenschappen indien de vrije associatie niet zou vlotten of niet gewenst is.

Je kan objecten **objectief** ondervragen en volgende eigenschappen toebedelen:

Fysieke Eigenschappen: waarneembaar en meetbaar, heel objectief.

1. **Kleur**: grijzig, Bijvoorbeeld een felrode auto of een blauw boek.
2. **Vorm**: vierkant, Een ronde tafel of een vierkante doos.
3. **Grootte**: groot, Een klein sleutelhanger of een grote kast.
4. **Materiaal**: metaal, Een houten stoel of een glazen vaas.
5. **Textuur**: hard, Een zachte deken of een ruwe steen.

Functionele Eigenschappen: hoe het werkt en de functies die het vervult, objectieve interpretatie.

1. **Gebruik**: Een object kan een specifieke functie hebben, zoals een schrijvende pen of een snijdend mes of een rollende stoel.
2. **Efficiëntie**: Hoe goed het object zijn functie vervult, zoals een snelle computer of een te langzaam werkende klok of een stroeve rolstoel.
3. **Duurzaamheid**:, Hoe lang het object meegaat, zoals een duurzame rugzak, een fragiele vaas of een gehavende rolstoel.

Emotionele Eigenschappen: kenmerken die de persoonlijke ervaring omschrijven, **subjectieve** interpretatie.

1. **Sentimentele Waarde**: Een object kan emotionele betekenis hebben, zoals een erfstuk, een cadeau van een geliefde, de rolstoel van een overleden familielid.
2. **Troostend**: Een object kan troost bieden, zoals een knuffelbeer, een favoriete deken of een hulpvaardige rolstoel.
3. **Inspirerend**: Een object kan inspiratie bieden, zoals een kunstwerk, een boek of een rolstoel waar verhalen aan kleven.
4. **Afstotend**: Een object kan ook afstotelijk zijn, gevoelens van walging of aversie oproepen.

Symbolische Eigenschappen: toekennen van een diepere abstracte betekenisgeving. Subjectieve maatschappelijke betekenis.

1. **Identiteit**: De rolstoel vertegenwoordigd de gemeenschap die fysieke ondersteuning vraagt. Een object kan een symbool zijn van identiteit, zoals een uniform of een vlag.
2. **Status**: De rolstoel kan sociale exclusie betekenen. Een object kan status vertegenwoordigen, zoals een luxe auto of een designer tas.

3. **Herinnering**: De rolstoel kan je misschien herinneren aan eigen ziekenhuiservaringen. Een object kan herinneringen oproepen, zoals een fotoalbum of een dagboek.

Magische Eigenschappen (voor fantasieverhalen): last but not least, spreekt de open fantasie aan. Deze doorgedreven subjectieve interpretatie is niet altijd de makkelijkst stap om te nemen. Het is noodzakelijk om aan te voelen of de groep hier klaar is. Het vraagt veel fantasie van de deelnemers maar kan daardoor net een heel leuke ervaring worden. De mogelijkheden zijn hier eindeloos en kunnen onder andere gaan over:

1. **Krachten**: De rolstoel liet mensen terug lopen nadat ze samen avonturen hadden beleefd. Een object kan magische krachten hebben, zoals een toverstaf of een amulet.
    - Onzichtbaarheid: Het vermogen om onzichtbaar te worden voor het blote oog.
    - Vliegkracht: Het vermogen om te vliegen zonder enige mechanische hulp.
    - Genezing: Het vermogen om wonden en ziektes te genezen.
    - Telepathie: Het vermogen om gedachten te lezen of te communiceren zonder woorden.
    - Teleportatie: Het vermogen om onmiddellijk van de ene plaats naar de andere te verplaatsen.
    - Tijdreizen: Het vermogen om door de tijd te reizen, naar het verleden of de toekomst.
    - Elementenbeheersing: Het vermogen om de elementen (zoals vuur, water, aarde en lucht) te beheersen.
    - Transformatie: Het vermogen om van vorm te veranderen, bijvoorbeeld in een ander wezen of object.
    - Beschermende krachten: Het vermogen om een beschermend schild of barrière te creëren.
    - Voorspellende gaven: Het vermogen om de toekomst te voorspellen of visioenen te hebben.

2. **Veranderlijkheid**: De rolstoel kan in crisissituaties in een gemotoriseerd voertuig veranderen. Een object kan van vorm veranderen, zoals een magische ring die van grootte verandert.
    - Transfiguratie: Het vermogen om van vorm te veranderen, bijvoorbeeld van een object naar een dier, een mens of een ander object.
    - Metamorfose: Het vermogen om je fysieke verschijning volledig te veranderen, zoals het veranderen van je leeftijd, geslacht of uiterlijk.
    - Illusie: Het vermogen om illusies te creëren die de werkelijkheid veranderen, zoals het veranderen van de omgeving of het uiterlijk van objecten.
    - Animatie: Het vermogen om levenloze objecten tot leven te brengen en ze van vorm te laten veranderen.

- Alchemie: Het vermogen om materialen te transformeren, zoals het veranderen van lood in goud.
- Gedaanteverwisseling: Het vermogen om tijdelijk van gedaante te veranderen, vaak gebruikt door magische wezens zoals weerwolven.
- Camouflage: Het vermogen om je uiterlijk aan te passen aan je omgeving, waardoor je bijna onzichtbaar wordt.
- Schaduwverandering: Het vermogen om de schaduw te manipuleren en te veranderen, waardoor het bijvoorbeeld door schaduwen kan reizen.
- Elementaire transformatie: Het vermogen om de vorm van elementen te veranderen, zoals het veranderen van water in ijs of vuur in rook.
- Spiegelbeeldtransformatie: Het vermogen om door spiegels te reizen en van vorm te veranderen terwijl het dat doet.

3. **Bewustzijn**: De rolstoel luisterde naar de stem van zijn passagier en rolde automatisch volgens zijn wil. Een object kan bewustzijn hebben, zoals een pratende spiegel of een levend boek.
    - Zelfbewustzin, Het vermogen van een magisch object of wezen om zichzelf te kennen en te begrijpen, zoals een sprekende spiegel die advies geeft.
    - Empathie: het vermogen om emoties en gedachten van anderen te voelen en te begrijpen, zoals een magisch dier dat de gevoelens van zijn eigenaar aanvoelt.
    - Communicatie: Het vermogen om te communiceren met mensen, via telepathie of gesproken taal.
    - Voorgevoel: Het vermogen om toekomstige gebeurtenissen te voorspellen of voelen, zoals een magisch amulet dat waarschuwt voor gevaar.
    - Bescherming: Het vermogen om zijn eigenaar te beschermen tegen kwaad zoals een magisch schild dat automatisch verschijnt bij dreigend gevaar.
    - Leiding: Het vermogen om zijn eigenaar te helpen bij het nemen van beslissingen, zoals een magisch boek dat wijsheid en kennis biedt.
    - Transformatie: Het vermogen om zichzelf of zijn omgeving te veranderen, zoals een magische staf die van vorm verandert afhankelijk van de behoeftes van zijn eigenaar.

Alle subjectieve interpretaties geven aanleiding om de eigenschappen en het karakter van het object te bepalen. Het laat ons toe om er een gedefinieerd personage van te maken om het verhaal te verrijken en de objecten levendig maken. Daarmee kunnen we de inspiratie bundelen over hoe het zich voelt, reageert of praat. We kunnen deze conclusies daarna bundelen en zinnen beginnen vormen die ervoor zorgen dat we tot een verhaal komen. Volgende mechanismen kunnen daarbij helpen:

1. Antropomorfisme

Hoe zou het zijn als mens? Geef het object menselijke eigenschappen en gedragingen. Dit kan door het object te laten "denken", "voelen" of "spreken". Bijvoorbeeld:

- **Een oude klok**: "De klok voelde zich eenzaam en vergeten, zijn tikken werden zachter naarmate de dagen voorbijgingen."
- **Een boek**: "Het boek was trots op zijn inhoud en genoot ervan wanneer iemand zijn pagina's omsloeg."
- **Een oude rolstoel**: “De oude rolstoel genoot ervan om nog eens zijn parcours door de wandelgangen te volgen, bij elke wielspin vertelde hij de verhalen van de vroegere passagiers”

2. Symboliek

Welke betekenis zou het kunnen dragen? Gebruik het object als symbool voor bepaalde persoonlijkheidseigenschappen of gemeenschappen. Kleur en vorm kunnen hier een bepalende rol hebben. Dit kan door de eigenschappen van het object te koppelen aan menselijke eigenschappen. Symboliek helpt om een diepere laag van betekenis aan de objecten toe te kennen. Bijvoorbeeld:

- **Een vlakke spiegel**: Kan symbool staan voor zelfreflectie en eerlijkheid.
- **Een verweerde sleutel**: Kan symbool staan voor toegang en lang verborgen geheimen.
- **Een geleefde rolstoel**: Kan symbool staan voor de maatschappelijke strijd van een beperkte mobiliteit.

3. Interactie

Hoe reageert het? Laat het object interactie hebben met mensen of andere objecten, waarbij het persoonlijkheidseigenschappen toont. Bijvoorbeeld:

- **Een rolstoel**: "De rolstoel kraakte altijd wanneer iemand erop ging zitten, alsof hij zijn ongenoegen uitte over het gewicht dat hij moest dragen."
- **Een lamp**: "De lamp straalde altijd helder, zelfs in de donkerste nachten, en gaf iedereen een gevoel van veiligheid."

4. Geschiedenis en Herinneringen

Wat heeft het meegemaakt? Geef het object een achtergrondverhaal dat bepaalde persoonlijkheidseigenschappen onthult. Geschiedenis laat ons nadenken waar we vandaan komen, herinneringen maken het persoonlijk en samen genereren ze een gemeenschapsgevoel. Bijvoorbeeld:

- **Een oude teddybeer**: "De teddybeer had vele jaren van troost en vriendschap geboden, zijn versleten vacht getuigde van de vele knuffels die hij had ontvangen."
- **Een antieke piano**: "De piano had talloze melodieën gespeeld en had een melancholische toon ontwikkeld door de jaren heen."
- **Een oude rolstoel**: “De krom gezakte wielen van de rolstoel leken vermoeiend te puffen over een moedig verleden”

5. Emotionele Associaties

Welke gevoelens weerspiegeld het object? Koppel het object aan emoties die bepaalde persoonlijkheidseigenschappen weerspiegelen. Emotionele associaties zijn dikwijls impliciet, we zijn ons niet altijd bewust van het hoe en waarom maar voelen wel dat het juist is en weerspiegelen een persoonlijke verbondenheid. Bijvoorbeeld:

- **Een dagboek**: Kan gevoelens van introspectie en geheimhouding vertegenwoordigen.
- **Een schilderij**: Kan gevoelens van inspiratie en creativiteit oproepen.
- **Een oude rolstoel**: kan gevoelens van respect en wilskracht oproepen.

Voorbeeld

eens over een Kogeltang uit de tweede wereldoorlog

Antropomorfisme: "De kogeltang voelde zich zwaar en beladen met de herinneringen aan de vele levens die hij had geholpen te redden. Zijn metalen armen waren versleten en roestig, maar hij droeg zijn littekens met trots."

Symboliek: "De kogeltang stond symbool voor moed en vastberadenheid. Hij was een stille getuige van de strijd en de offers die werden gebracht tijdens de oorlog."

Interactie: "Wanneer iemand de kogeltang oppakte, voelde hij de koude aanraking van het metaal en de geschiedenis die erin vervat was. De tang leek te fluisteren over de vele veldslagen en de handen die hem hadden gebruikt."

Geschiedenis en Herinneringen: "De kogeltang had vele veldhospitalen gezien en had geholpen bij het verwijderen van kogels uit de lichamen van soldaten. Zijn roestige plekken vertelden verhalen van bloed en zweet, en de vele levens die hij had geholpen te redden."

Emotionele Associaties: "De kogeltang bracht een gevoel van respect en eerbied voor de medische professionals die hun leven riskeerden om anderen te helpen. Hij was een symbool van hoop en herstel in de donkerste tijden."

Om het helemaal tot leven te wekken en te bepalen hoe het zich gedraagt kan je het ook linken aan dieren. Dat kan nuttig zijn om de karakteristieken scherp te stellen en gedragingen te definiëren. In pedagogische context wordt dikwijls met volgende archetypen gewerkt, ze verschillen zeer duidelijk van elkaar en dirigeren duidelijke eigenschappen:

Dierlijke Archetypen

1. Leeuw: Symbool voor leiderschap, moed en kracht. Mensen of objecten met een leeuw-archetype zijn vaak natuurlijke leiders, zelfverzekerd en beschermend.
2. Uil: Staat voor wijsheid, inzicht en geduld. Personen of voorwerpen met een uil-archetype zijn vaak analytisch, bedachtzaam en goed in het oplossen van problemen.
3. Dolfijn: Vertegenwoordigt speelsheid, intelligentie en sociale vaardigheden. Mensen of objecten die een een dolfijn-archetype uitstalen, zijn vaak creatief, sociaal en goed in communicatie.
4. Bever: Symbool voor hard werken, doorzettingsvermogen en organisatie. Personen of voorwerpen met een bever-archetype zijn vaak praktisch, betrouwbaar en doelgericht.
5. Hert: Staat voor gevoeligheid, gratie en intuïtie. Mensen of objecten met een hert-archetype zijn vaak empathisch, intuïtief en vredelievend.

12 persoonlijkheden volgens Jung:

kunstenaar
onbevangen kind
koning
wijze
creatie
veiligheid
controle
kennis
voedster
geluk-zoeker
zorg
vorm & structuur
onder-zoeken
vrijheid
erbij horen
verbinding zoeken
verschil maken
omkering
weeskind
rebel
plezier
transformatie
intimiteit
winnen
nar
magiër
geliefde
strijder

Een variant

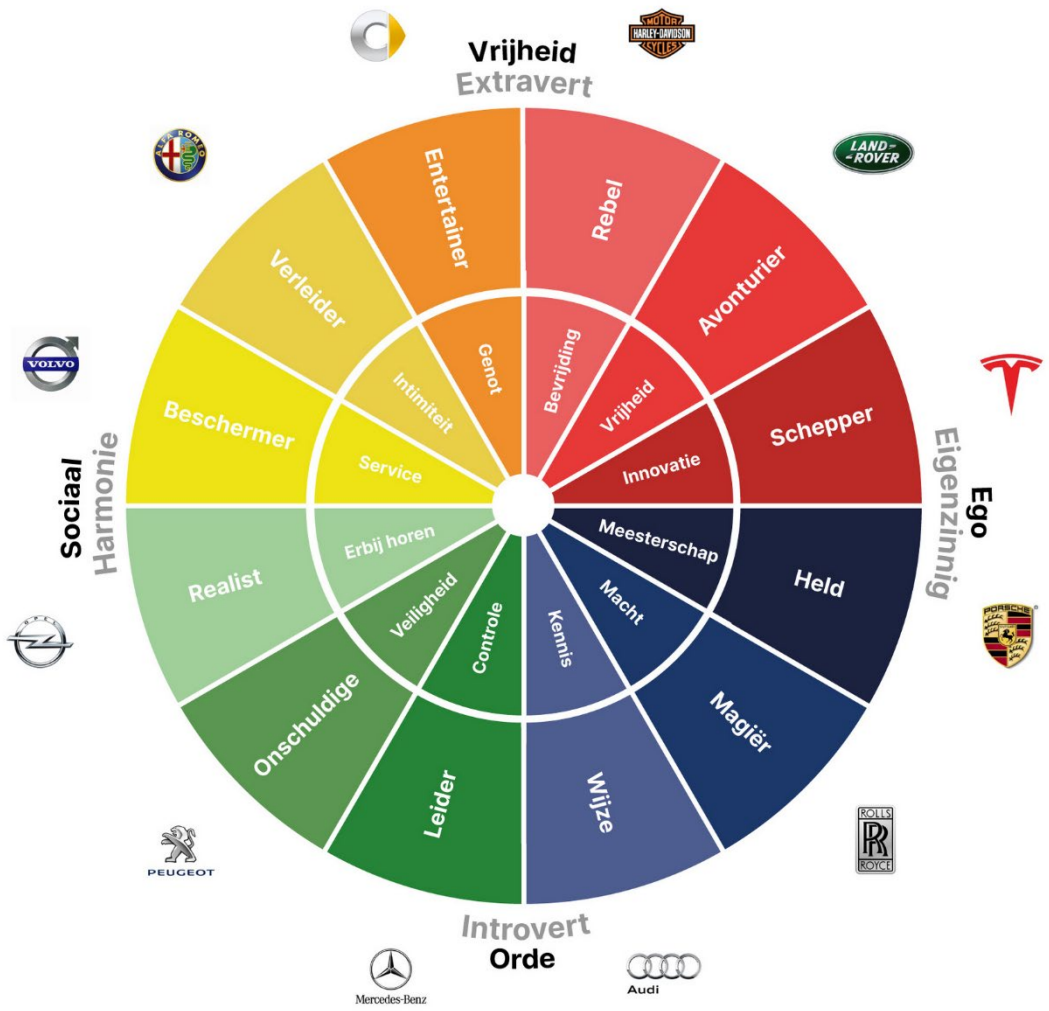

Dit zijn enkele suggesties en methodieken om van objecten personages te maken. Hoewel dit een vrij complex proces kan zijn, kunnen deze methoden inspiratie bieden om met objecten aan de slag te gaan en vragen te formuleren aan de deelnemers waardoor er inspiratie ontstaat om echte mensen van de objecten te maken.

Het is niet de bedoeling om dit als een cursus te gaan beschouwen en over te brengen op potentiële deelnemers aan een sessie Object Storytelling. Het is de bedoeling om inzicht te geven in manieren waarop je objecten ‘levend’ kan maken en gerichte vragen kan ontwikkelen om deelnemers zelf inzicht te geven in hun perceptie van de objecten en ze verder te helpen om een verhaal te vormen. De verhalen komen over het algemeen vrij spontaan maar als fascilitator is het handig om voorbereid te zijn en een manier te ontwikkelen voor jezelf om in te grijpen indien dat nodig is, het gesprek de juiste richting te geven.